

Felületkezelés természetes anyagokkal

A fabútorok, és különösen a tömörfa bútorok az utóbbi időben újra nagyon népszerűek lettek. Ezek a bútorok általában már a boltokban a megfelelő felületkezeléssel ellátva kaphatók. Kezeletlen tömörfa bútorral ritkán találkozhatunk: vagy asztalossal készítettjük, vagy a szükséges szaktudás birtokában saját magunk fogunk hozzá.

Ahhoz, hogy a bútor felülete sokáig szép maradjon, szükség van megfelelő védelemre – felületkezelésre. Színes felületekkel a bútor vagy annak részei feltűnőbbé, érdekesebbé tehetők, illetve adott esetben könnyebben illeszthetők a lakókörnyezetbe.

A bútorok, illetve az egyes bútoralkatrészek nagyon sok különféle funkciót szolgálhatnak. Az anyag, illetve alkatrész felületkezelésének ezért meg kell felelnie a mindenkor követelményeknek, mint pl. kopás, időjárás-, vízállóság stb. Az eltérő igénybevételre példaként elég, ha gondolatban egy asztallap, illetve konyhai munkalap és egy ruhásszekrény korpuszának belsejét hasonlítjuk össze. A funkcióból adódó igénybevétel mértékének, és természetesen a kívánt felületi megjelenésnek megfelelően, számtalan felületkezelési lehetőség kínálkozik a nyílt pórusú viaszolástól, lazúrozástól a filmképző áttetsző vagy színes fedőlakkok (lásd „Bútorok felületkezelése: lakkozás és lazúrozás” című leporollónkat).

Az ún. nyílt pórusú felületkezeléssel ellátott tömörfa bútor nagymértékben hozzájárul a helyiség klímájának javításához, mivel a fa természetes szorpciós, lélegzőképességét nem akadályozza meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a levegőben lévő magasabb páratartalom-ból a fa nedvességet tud felvenni, illetve később leadni. A nyílt pórusú felületkezelés legegészségesebb példája a viaszolás.

Előkezelés

A kezeletlen nyers fabútor felületét a felületkezelés előtt elő kell készíteni. Ahhoz, hogy jó minőségű, szép felüle-

tet kapjunk, a fát vizezni, száradása után pedig gondosan csiszolni és portalanítni kell.

Az ezt követő impregnálás csökkenti a fa nedvszívó képességét, és erősíti a felületet. Az impregnáló anyag kitölti a fa felületi pórusait, kiegyenlíti a fa szerkezetéből adódó esetleges egyenetlen nedvszívó képességet, és amennyiben az impregnálást további kezelés követi, ahhoz is kiváló alapot teremt. Az ásványi anyagokban gazdag fafajok (pl. néhány trópusi fafaj) vagy a magas gyantatartalmú fák felületét alapozó impregnálások előtt célszerű AURO növényi alkoholos hígítóval (Nr. 219) átmosni.

Ahhoz, hogy megfelelő bevonatot kapjunk, a feldolgozási hőmérséklet legalább 8 °C legyen.

Viaszolt bútor

Mindkét fajta viaszkezelés alkalmazható az olajozott és a vizes bázisú rendszerekhez is.

Az olajos rendszernél először a 121 számú impregnáló alapozóval kezeljük a felületet, majd a 173 számú vörösfenyő gyantabalzsammal, vagy 181 számú méhviasz kenőbalzsammal. Erősen igénybevett fafelületeket (pl. asztallap, munkalap, padló) ajánlott a 121-es alapozó után a felületet a 126 számú keményolajjal is kezelni, és a 171 számú keményolajjal viaszolni. Az olajok a fa színét feltűzelik, különösen a világosabb fáknek sárgás, mézszínű árnyalatot adnak, a fa rajzolatát pedig élettelibbé teszik, kiemelik.

A vízzel hígítható termékekkel való kezelésnél alapvető különbség, hogy megmarad a fa természetes, kezeletlen fára jellemző nyers színe. Ez a rendszer önmagukban is karakteres, tömörfa bútorokhoz ajánlott. Alapozáshoz a 611 számú vizes bázisú természetes gyantaolaj impregnáló alapozót használjuk, viaszoláshoz a 621 számú gyantaolaj-viaszt. Sötétebb trópusi fák kezelése előtt

kérjük feltétlenül próbakezelést végezni, mert összeférhetetlenség előfordulhat. Polírozás után mindkét rendszer viaszolt felülete kellemes tapintású, selymes fényű, víztaszító bevonatot eredményez.

Olajozás mint egyedüli, kizárólagos kezelés

A konyhai munkafelületek legjobb védelmét a lenolajkence biztosítja. Bizonyos, kevésbé igénybevett bútorfelületeknél a megfelelő termékkel való, egyszerű olajozás is tökéletesen kielégítő védelmet biztosít. Ruhásszekrények belső oldalát például elegendő a 121 számú alapozóval kezelni, mely itt tökéletes, enyhén víztaszító védőbevonatot biztosít.

Termékek

A kívánt felülethatás és felületi minőségnek megfelelően különféle termékekre van szükség.

- 121 – Természetes gyantaolaj impregnáló alapozó
- 126 – Természetes keményolaj, impregnáló lazúr (erős mechanikai igénybevételnek kitett anyagok felületekhez)
- 41/143 – Gyógynövény-, ill. lenolajkence
- 150 – Gyantaolajok színezékei
- 171 – Növényi eredetű keményviasz balzsam (erős mechanikai igénybevételnek kitett felületekhez)
- 181 – Méhviasz kenőbalzsam
- 191 – Növénybalzsam hígító
- 330 – Falfestékek színezékei
- 360/370 – Lazúros növényi falfestékek
- 511 – Vizes bázisú természetes gyantaolaj alapozó
- 621 – Vizes bázisú természetes gyantaolaj-viasz

Szerszámok

Keverőrúd, csiszolópapír, csiszolófa, csiszológép, ecset, festőhenger, esetleg szórópisztoly, rongylabda, sörtেকেfe, szivacs, excenteres csiszológép bárányszőr polírkoronggal.

Egyéb anyagok

Üres edény, ragasztószalag, régi újságok vagy takarófolia, tiszta nem szálalódó rongyok, üres zárható festékesdoboz a szerszámok tárolásához.

Utasítások és biztonsági tanácsok

Az impregnáló alapozók, keményolaj, lenolajkence, viaszbalzsamok és a növénybalzsam hígító éghető, használatkor gyúlékony terpensingőz szabadul fel. A dohányzás és nyílt láng használata ezért ezen anyagok használatakor tilos. A felületkezelő anyagok maradékaival átitatott szerszámokat, rongyokat egy zárható fémdobozban levegőtől elzárva kell tárolni. (Öngyulladásveszély a nagy száradó olajtartalom miatt!)

A viszonylag nagy illóolaj-tartalom miatt az olajok használatakor jó szellőzést kell biztosítani. A bőr megfelelő védelméről szintén gondoskodni kell.

A természetes felületkezelő anyagokat is gyermekektől elzárva kell tárolni. A festékmaredekákat – bár biológiailag lebomlanak – nem szabad a csatornába önteni.

Olajos rendszerek

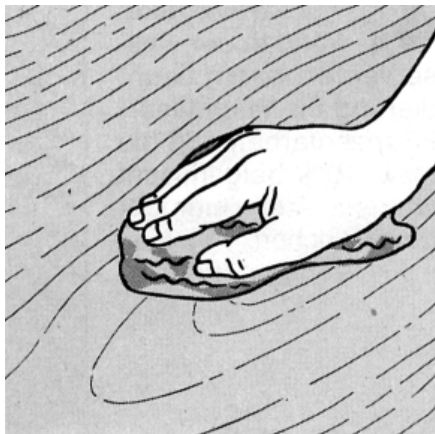
1. Alapozás

1. Alapozásként, illetve a száraz, finomra csiszolt felület nedvszívó képességének csökkentésére a 121 számú gyantaolaj impregnáló alapozóval alapozunk. Felhordás ecsettel vagy merítéssel. Ha a felület egyenetlen nedvszívó képessége miatt szükség van rá, ajánlott az alapozót még a felület kiszáradása előtt, több rétegben felhordani. Fogyás átlagos nedvszívó képességgű fáknál kb. 0,1 l/m².

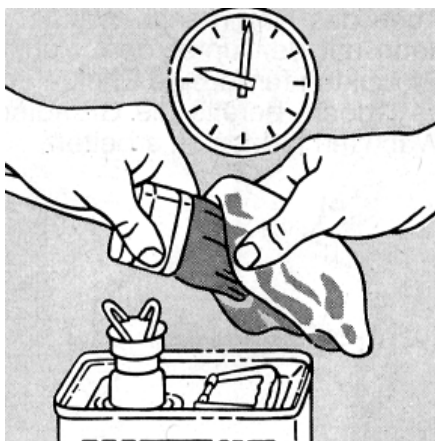

2. Hogy a felület ne legyen ragacsos, illetve ne legyenek rajta csillogó foltok, a felhordás után rövid idővel (kb. 15 perc) a

nem beszívódott olajat – az ún. felesleget – egy tiszta ronggyal a felületen el kell oszlatni, bedörzsölni, illetve letörölni.

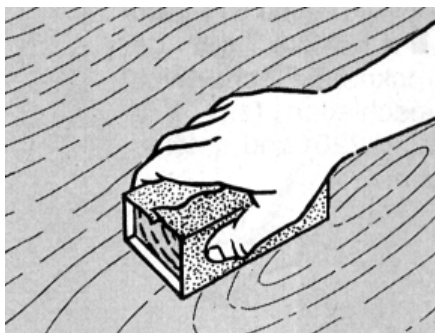

3. A használt, olajos rongyokat egy zárható fémdobozban légmentesen elzárva lehet tárolni. Az ecsetek növénybalzsam hígítóban tisztíthatók (Nr. 191). A száradási idő kb. 24 óra. Csak ezután szabad a felületen tovább dolgozni.

2. Viaszolás

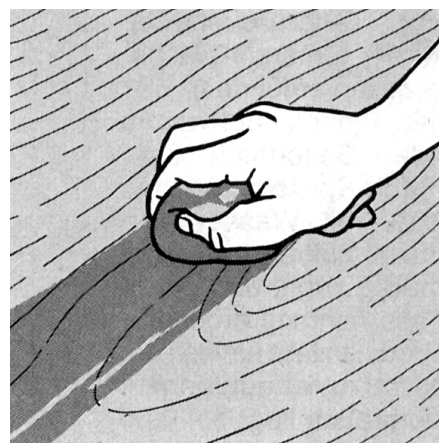
1. Az alapozott (olajozott) száraz felületet finoman át kell csiszolni (220–240 szemcseméret), hogy az olaj által még felhúzott, megkeményedett rostokat eltávolítsuk.

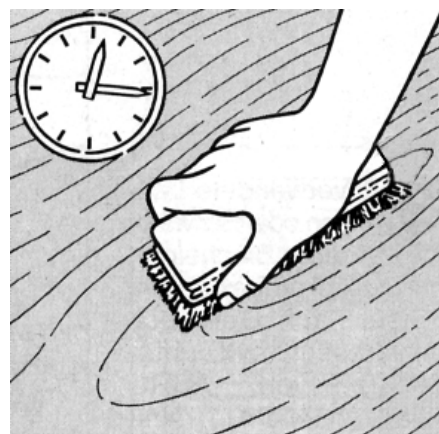
2. A vörösfenyő gyantabalzsamot (Nr. 173) rongylabdával, a méhviasz kenőbalzsamot (Nr. 1811) ecsettel vékony egyenletes rétegben felhordani.

Hogy a bevonat ragacsosságát, és a kiszáradás elhúzóódását elkerüljük, a viaszt csak lehetőleg vékony rétegben szabad felhordani.

Kiadósság: Vörösfenyő gyantabalzsam (Nr. 173) kb. 0,02 l/m². Méhviasz kenőbalzsam (Nr. 181) kb. 0,05 l/m².

3. A vörösfenyő gyantabalzsam (Nr. 173) 4–24 órán, a méhviasz kenőbalzsam (181) 20 perc után 4 órán belül polírozható. Polírozás rongylabdával vagy polírozókefével. A viaszolt felület végső keménységét néhány napon belül éri el. Az első napokban ezért a felületet kímélni, és nedvességtől óvni kell. A használt eszközöket légmentesen zárt edényben kell tárolni, illetve növénybalzsam hígítóval (191) kimosni.

(Folytatjuk)

Bővebb információ: Szikszai László
Sopron, Auro felületkezelő anyagok
kizárólagos magyarországi forgalmazója
Tel.: 99/332-527.